

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13C/282/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113231274
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8113231274.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci navrhovateľky: B. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š.Á. W. X, K., právne zastúpenej JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti odporcovi: POHOTOVOST', s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Bratislava, Pribinova 25, o ochranu spotrebiteľa, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 700 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Určuje, že zmluvná podmienka nachádzajúca sa vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru spoločnosti Pohotovosť s.r.o. v bode 11, v znení:

„Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zhŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.“

je pre svoju neprijateľnosť neplatná.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni finančné zadostučinenie vo výške 700 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v prospech jej právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka vo výške 659,06 € pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným súdu dňa 25.10.2013 sa žalobkyňa domáhala

- a) určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej vo výroku II. tohto rozsudku,
- b) vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 700 €,
- c) zaplata prumeraného finančného zadostučinenia vo výške 700 €.

Žalobkyňa uviedla, že dňa 12.07.2010 uzatvorila so žalovaným ako veriteľom zmluvu o úvere na sumu 800 €, ktorú vrátila zvýšenú o poplatok 700 €, zaplatila teda 1500 €.

Žalobkyňa má za to, že predmet poplatku v jeho časti vo výške 2/3 ako administratívnych nákladov je neurčitý a za túto časť odplaty jej nebolo poskytnuté žiadne skutočné plnenie.

V písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 02.12.2013 žalovaný uviedol, že

- v prejednávanej veci nejde o spotrebiteľský úver, nakoľko Zmluva o úvere bola uzavretá v súvislosti s výkonom zamestnania žalobkyne,
- z napadnutej zmluvy bola žalobkyňa zviazaná na plnenie rozhodcovským rozsudkom, čo predstavuje prekážku „veci rozhodnutej“ (res iudicata),
- žalobkyňa nemá nárok na finančné zadosťučinenie, pretože nie je spotrebiteľom.

Súd vykonal dokazovanie obsahom spisu a s prihliadnutím na tvrdenia účastníkov konania zistil nasledujúce:

Dňa 12.07.2010 bola medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom uzavretá zmluva o úvere. Veriteľ dlžníkovi poskytol sumu 800 € a dlžník mal vrátiť túto sumu zvýšenú o poplatok vo výške 800 €.

Finančné prostriedky boli dlžníkovi poskytnuté na výkon zamestnania.

Podľa bodu 11. vety druhej Všeobecných podmienok poskytnutia úveru - Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

Na pojednávaní konanom dňa 08.01.2015 žalobkyňa účel úveru potvrdila.

Podľa § 1 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. - Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm.a) zákona č. 129/2010 Z.z. - Na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania,

Podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy - Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka - Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Právne úvahy súdu, ktorými sa riadil pri svojom rozhodovaní.

Prvým záverom procesného súdu v prejednávanej veci, je teda záver - zmluva o úvere uzavretá medzi účastníkmi konania nebola zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z. ale bola spotrebiteľskou zmluvou podľa Občianskeho zákonníka.

Uvedený záver potvrdzuje aj súdna prax. KS v Trnave vo veci sp. zn. 14CoE/361/2010 uviedol:

„Je však nevyhnutné zdôrazniť, že pokiaľ exekučný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia aplikoval na daný zmluvný vzťah okrem ustanovení Občianskeho zákonníka i zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch s tým, že zmluvu o úvere považoval za zmluvu o spotrebiteľskom úvere s poukazom na ustanovenie § 2 písm. b) danej osobitnej právnej úpravy toto právne posúdenie nie je správne, nakoľko je v rozpore s preukázaným skutkovým stavom. Z predloženej zmluvy o úvere odvolací súd mal možnosť zistiť, že sa v predmetnej veci nejedná o spotrebiteľský úver, pretože nie sú naplnené zákonné znaky spotrebiteľského úveru vyplývajúce z ustanovenia § 2, § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Zb. o spotrebiteľských úveroch. Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Zo zmluvy o úvere zo dňa 27.01.2009 je však zrejmé, že táto zákonná podmienka v danom prípade naplnená nie je, pretože priamo v zmluve o úvere je uvedené, že dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú mu poskytnuté na výkon povolania, ktoré prehlásenie je osobitne verifikované aj podpisom dlžníka povinného. Avšak aj napriek tomu, že súd nesprávne aplikoval konkrétne zákonné ustanovenie, toto pochybenie nemá vplyv na vecnú správnosť s odvolaním napadnutého uznesenia. Aj keď sa nejedná o spotrebiteľský úver, ide o spotrebiteľský vzťah, a to vzhľadom na zákonné kritéria obsiahnuté v § 52 ods. 1, 3 a 4 Občianskeho zákonníka,

pretože lex generalis spotrebiteľa definuje odlišne od ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o spotrebiteľskom úvere. Podľa ustanovenia § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti; teda je možné konštatovať, že právna úprava spotrebiteľskej zmluvy obsiahnutá v Občianskom zákonníku definuje pojem spotrebiteľ podstatne širšie oproti legálnej definícii tohto subjektu lex specialis, konkrétne ustanovenia § 3 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Nakoľko nebolo preukázané, že dlžník - povinný je podnikateľským subjektom a v danej veci pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (čo nemožno zamieňať s deklarovaným účelom poskytnutia úveru) je možné vzhľadom na všetky zákonné kritéria považovať aj daný zmluvný vzťah medzi dodávateľom - oprávneným a spotrebiteľom - dlžníkom za spotrebiteľský vzťah v zmysle ustanovenia Občianskeho zákonníka a následne potom aj podriaďiť ho právnomu režimu tejto normy upravujúcej problematiku spotrebiteľských zmlúv a spotrebiteľských vzťahov.“

Krajský súd Trnava rovnako aj vo veci sp. zn. 10CoE/85/2010 uviedol:

„Definícia spotrebiteľa so spotrebiteľskej v OZ je síce podobná definícii spotrebiteľa podľa ZOSU v smere ochrany spotrebiteľa a možnosti 1. Simulácie jeho iného postavenia a 2. Odopretia, či nápad poskytnutia mu ochranu podľa noriem spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle (rozumej vrátane OZ a najmä jeho ustanovení § 52 a nasledujúce) je však dokonca ešte prísnejšou. Tento záver treba vyvodiť z toho, že kým ustanovenie ZoSU obsahujúce definíciu spotrebiteľa považuje za spotrebiteľa fyzickú osobu, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania; výkladom úpravy v OZ taktiež citovanej vyššie treba dospieť k tomu, že tzv. nespotebiteľom je len tá osoba, ktorá do postavenia odberateľa, tovaru, či služieb vstupuje konaním v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Ak takto ustanoveným rámcom a nevybočením z neho sú zásadne len medze ustanovené živnostenským alebo iným jemu na roveň postaveným oprávnením, nemôže byť pochybnosti o tom, že aj dopad ochrany podľa ustanovení OZ o spotrebiteľských zmluvách musí byť opretý ZOSU širšie. Takto je už len preto, že v prípade definície v OZ odpadá celkom význam diskusie o tom, či prípadné plnenie zo zmluvy bolo poskytnuté na výkon zamestnania bez ohľadu na ostatnú úvahu k výkladu úpravy ustanovení § 52 ods. 4 OZ totiž u činnosti vykonávaných ako zamestnania (s príjmami zo závislej činnosti) je teda vylúčené, aby tieto mohli byť obchodnými či inými obdobnými podnikateľskými činnosťami s tak vymedzeným predmetom ako to má na mysli úprava majúca sa tu použiť, a to sa sprostredkovane vzťahuje aj na osoby vykonávajúce takéto činnosti (zamestnanec pri výkone zamestnania z podstaty veci nemôže byť obchodníkom ani podnikateľom).“

Neprijateľná zmluvná podmienka

Žalobkyňa v konaní predložila právoplatný rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 11C/42/2012 - 46, ktorým bolo „určené, že zmluvná podmienka v úverovej zmluve o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku“.

Podľa § 53a ods.1 Občianskeho zákonníka - Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Procesný súd sa stotožňuje s výkladom tohto ustanovenia podaného KS v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 14Co/321/2012 - Ustanovením § 53a OZ sa do právneho poriadku zavádza i keď nepriamo precedenčný charakter súdneho rozhodnutia v spotrebiteľských veciach, pretože sa ním rozširuje pôsobnosť súdneho rozhodnutia v konkrétnej veci na všetky zmluvné vzťahy, v ktorých dodávateľ použil tú istú, alebo obdobnú zmluvnú podmienku.

Procesný súd ďalej poukazuje na rozhodnutie KS v Prešove vo veci sp. zn. 6Co/91/2011 - Ak si dodávateľ v inštančnom postupe používanie problémovej klauzuly neobhájil, je povinný bez ďalšieho zdržať sa jej ďalšieho (opakovaného, súvislého) používania vrátane uplatňovania plnení z takejto klauzuly. Takýto zákaz explicitne vyplýva z ust. § 53a OZ. Nie je pritom významné, či iný súd by v rámci súdnej kontroly bol k dodávateľovi zhovievavejší alebo dokonca by priznal plnenie z takejto podmienky. Pri neexistencii databázy vyhlásených neprijateľných podmienok sa môže bežne stať, že iný súd plnenie pre zmenu prizná. Každopádne však ide o protiprávny stav, za ktorý je zodpovedný dodávateľ, ktorý na súdoch sústavne (porov. čl. 7 Smernice 93/13/EHS) plnenia z judikovaných neprijateľných zmluvných podmienok uplatňuje a doslova v nie dobrej viere „skúša“, ktorý súd mu plnenie prizná.

V prejednávanej veci žalobca použil v Zmluve o úvere zo dňa 12.07.2010 zmluvnú podmienku, ktorá už bola právoplatne určená za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 153 ods. 3 O.s.p. súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 153 ods. 4 O.s.p. ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

§ 53 ods.1 - Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Je teda zrejmé, že nekalosť možno skúmať vo vzťahu k cene/úhrade (a to aj k jej primeranosti) za vedľajšie plnenie a bez obmedzenia vtedy, ak podmienky týkajúce sa ceny/úhrady nie sú vyjadrené zrozumiteľne.

Podľa rozsudku ESD zn. C - 26/13 - Článok 4 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ ide o zmluvnú podmienku, ako je tá, o ktorú ide vo veci samej, požiadavka, podľa ktorej zmluvná podmienka musí byť formulovaná jasne a zrozumiteľne, sa má chápať tak, že stanovuje nielen to, aby dotknutá podmienka bola pre spotrebiteľa gramaticky jasná a zrozumiteľná, ale aj to, aby zmluva jasne vysvetľovala konkrétne fungovanie mechanizmu zmeny cudzej meny, na ktorý sa odvoláva dotknutá podmienka, ako aj vzťah medzi týmto mechanizmom a mechanizmom stanoveným ostatnými podmienkami týkajúcimi sa poskytnutia úveru, aby bol tento spotrebiteľ schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú.

Na základe vyššie uvedeného súd zdôrazňuje, že jedným z najdôležitejších faktorov pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy je, či je zmluva transparentná. Transparentnosť zahŕňa, či je napísaná jasným a zrozumiteľným jazykom, či je systematická, či je napísaná dostatočne veľkým a čitateľným písmom. Transparentnosť však neznamená iba jasnosť a zrozumiteľnosť, zahŕňa v sebe aj určitú povinnosť podnikateľa upozorniť na rôzne zmluvné dojednania.

Zásada transparentnosti a poctivosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok a Sadzobníka poplatkov. Treba teda uviesť, že i v spotrebiteľských zmluvách je možné Všeobecné obchodné podmienky a Sadzobníky poplatkov uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne obmedzenie ale aj obmedzenie obsahové. Je treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmenom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú alebo naopak ustanovenia, ktoré sú pre daný záväzkový vzťah podstatné a mali by byť spotrebiteľovi sprístupnené zreteľne bez nutnosti „pátrania“

vo VOP. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu.

Procesný súd je presvedčený, že otázku základných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, otázku sankcií za nesplnenie záväzkov spotrebiteľa ako aj otázku možného rozhodcovského konania treba považovať za tak dôležité, že musia byť uvedené v samotných zmluvách a nie vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktorým spotrebiteľ vo všeobecnosti prikladá menší dôraz ako zmluve samotnej.

Najpodstatnejšou otázkou zmluvy o úvere je otázka odplaty. Spotrebiteľovi - dlžníkovi má byť prima facie (na prvý pohľad) zreteľne sprístupnené akú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov má zaplatiť a z čoho táto odplata pozostáva.

Formulácia použitá žalovaným (naviac len vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru), že : „Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere so všetkou administratívou s tým spojenou“, zásadám poctivosti a transparentnosti nezodpovedá.

Takáto formulácia vyžaduje od spotrebiteľa určité matematické znalosti (výpočet 1/3 a 2/3 zo sumy 800 €), čo ako je uvedené vyššie, sťažuje pozíciu spotrebiteľa pri pochopení ekonomického charakteru zmluvnej odplaty.

Naviac, poplatok predstavuje odplatu, ktorá má dodávateľovi refundovať náklady spojené s poskytnutím určitej služby. V prejednávanej veci má však poplatok výšku cca 66% poskytnutej sumy - 533 € (pričom jeho skutočná výška závisí od požičanej sumy) a teda tvorí prevažnú časť odplaty dodávateľa, ktorá predstavuje cca 87,5% ročne. Prostredníctvom poplatku, tak dodávateľ neuhrádza svoje oprávnené náklady (v konaní ničím nepreukázané) ale generuje podstatnú časť svojho zisku, čo súd považuje za neprípustné. Primárnou odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov je predsa úrok a nahrádzanie nižšieho úroku (aj keď v prejednávanej veci nešlo ani o „nižší“ úrok) formou poplatku prezentovaného ako nevyhnutný náklad dodávateľa, nie je ničím iným ako klamaním spotrebiteľa a tvorbou neprimeraného zisku na jeho úkor.

Z vyššie uvedených dôvodov, tak 2/3 odplaty vo forme poplatku za vyhotovenie zmluvy a administratívu nemôžu obstať.

Druhým záverom procesného súdu v prejednávanej veci, je teda záver - zmluvná podmienka uvedená v bode 11. vete druhej VOP je neprijateľná a to aj nad rozsah, ktorého sa domáhala žalobkyňa.

Bezdôvodné obohatenie žalovaného.

Podľa § 451 ods.1 OZ - Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods.2 OZ - Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 OZ - Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 458 ods.1 OZ - Musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

Ak teda žalobkyni bol poskytnutý úver vo výške 800 € a táto okrem tejto sumy zaplatila aj sumu poplatku 700 €, predstavuje suma 700 € bezdôvodné obohatenie žalovaného, ktoré je žalobkyni povinný vydať.

Primerané finančné zadostučinenie.

Okresný súd Prešov vo veci sp. zn. 9C/391/2012 (rozsudok bol potvrdený rozsudkom KS v PO sp. zn. 12Co/3/2015 zo dňa 10.12.2015) uviedol:

„Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 09.06.2013 - Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými

predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.6.2013 - Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákomom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

V prejednávanej príhode však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonom preplatení pôžičky a teda k strate finančných prostriedkov ale najmä ujmu spočívajúcu v strate obydľia, čo nepochybne predstavuje jeden z najzávažnejších zásahov do sociálnej identity osoby, čo súd považuje za rozhodujúce aj pre výšku finančného zadosťučinenia, ktoré nemôže mať iba symbolický charakter.

Pri výklade § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (Bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z.z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorý môže privodiť ujmu spotrebiteľovi je potrebná určitá intenzita.

Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Zároveň pri stanovení primeraného finančného zadosťučinenia musel súd prihliadnuť aj na výšku odškodňovania iných nemajetkových ujmy a aprobovaných právnym poriadkom SR, napr. pri poškodení zdravia, ochrane osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a podobne, kde obyčajne dochádza k ujmom pre človeka závažným a často neodčiniteľným.“

Tretím záverom procesného súdu v prejednávanej veci je - že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods.5 ZOS môže zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

Ak má mať primerané finančné zadosťučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa možno prijať argumentáciu, že primerané finančné zadosťučinenie sa môže rovnať majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila alebo mu, ako je to v prejednávanej veci do skutočného vydania bezdôvodného obohatenia dodávateľom, bola aj spôsobená. Spôsobom vyššie uvedeným určenú výšku peňažného zadosťučinenia súd považuje za primeranú a dodávateľ má jednoduchú možnosť jej plateniu, prípadne aj iným zodpovednostným následkom sa v iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikať v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR.

Neexistencia prekážky res iudicate.

Rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe rozhodcovskej doložky, podľa ktorej formu prejednávania veci (súd alebo rozhodca) vyberal výlučne žalobca. Keďže takáto rozhodcovská zmluva bola opakovane vyhlásená za neprijateľnú rozhodcovskú doložku, je vydaný rozhodcovský rozsudok nulitným právnym aktom a preto prekážku veci rozhodnutej nevytvára.

Náhrada trov konania

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods.1 O.s.p. a ich náhradu priznal v konaní plne úspešnej žalobkyni. Trovy konania predstavujú trovy právneho zastúpenia podľa Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Podľa § 13 ods.3 AT - Pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach.

V konaní išlo o spojenie troch (3) vecí, a to

- jednej veci s neurčitou hodnotou,
- dvoch vecí s hodnotou 700 €, čo predstavuje za jeden úkon právnej služby odmenu 51,45 eura.

Hodnota jedného úkonu právnej služby tak predstavuje

- O v roku 2013 - 60,07 € + 1/3 z 51,45 € + 1/3 z 51,45 € = 94,37 €,
- O v roku 2014 - 61,85 € + 1/3 z 51,45 € + 1/3 z 51,45 € = 96,15 €,
- O v roku 2015 - 64,53 € + 1/3 z 51,45 € + 1/3 z 51,45 € = 98,83 €,
- O v roku 2016 - 66,00 € + 1/3 z 51,45 € + 1/3 z 51,45 € = 100,30 €.

Úkony právnej služby:

1. prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady 94,37 € + RP 7,81 €,
2. žaloba - 94,37 € + RP 7,81 €,
3. pojednávanie dňa 08.01.2015 - 98,83 € + RP 8,39 €,
4. pojednávanie dňa 04.04.2016 - 100,30 € + RP 8,58 €

Odmena spolu (bez DPH): 420,46 €.

Cestovné: motorové vozidlo Škoda Fábria, EČ: PO 914 BC:

1. dňa 8.1.2015 pojednávanie na OS Prešov, zo Svidníka do Prešova, a späť 112 km á 0,27 eura/km 30,24 €,
k čomu prislúcha náhrada za premeškaný čas za 4 polhodiny á 13,98 € ..55,92 €,
2. dňa 4.4.2016 pojednávanie na OS Prešov, zo Svidníka do Prešova, a späť 112 km á 0,25 eura/km = 28 €, priznaná 1 14 €,
k čomu prislúcha náhrada za premeškaný čas za 4 polhodiny á 14,30 € = 57,20 €, účtovaná 1 28,60 €

Výpočet náhrady za použitie motorového vozidla Škoda Fábria, EČ: PO 914 BC:

- dňa 8.1.2015

- základná sadzba za 1 km jazdy v čase úkonu 8.1.2015 (§ 1 písm. b/ opatrenia č. 632/2008 Z.z.) 0,183 eura/km
- náhrada za spotrebované pohonné hmoty predstavuje pri priemernej spotrebe pohonných hmôt podľa technického preukazu (6,5 + 4,1 + 5 = 15,6 : 3 = 5,2 l/100 km) 0,052 l/1 km a pri cene nafty 1,454 eura/l 0,08 eura/km

Spolu základná náhrada za 1 km jazdy (0,183 eura) + náhrada za spotrebované pohonné hmoty na 1 km (0,08 eura/km) 0,263 eura/km a po zaokrúhlení (§ 7 ods. 9 zák. č. 283/2002 Z. z.) 0,27 eura/km

- dňa 4.4.2016

- základná sadzba za 1 km jazdy v čase úkonu 4.4.2016 (§ 1 písm. b/ opatrenia č. 632/2008 Z.z.) 0,183 eura/km

- náhrada za spotrebované pohonné hmoty predstavuje pri priemernej spotrebe pohonných hmôt podľa technického preukazu ($6,5 + 4,1 + 5 = 15,6 : 3 = 5,2$ l/100 km) 0,052 l/1 km a pri cene nafty 1,144 eura/l 0,06 eura/km

Spolu základná náhrada za 1 km jazdy (0,183 eura) + náhrada za spotrebované pohonné hmoty na 1 km (0,06 eura/km) 0,243 eura/km a po zaokrúhlení (§ 7 ods. 9 zák. č. 283/2002 Z. z.) 0,25 eura/km

Hotové výdavky spolu (bez DPH): 128,76 eura

Trovy konania spolu: 549,22 eura

DPH 20 % 109,84 eura

Trovy konania spolu (aj s DPH): 659,06 eura

Náhradu trov konania môže žalovaný zaviazaný zaplatiť na účet právneho zástupcu vo VÚB Prešov, JUDr. Igor Šafranko, č. ú. 42949572/0200, IBAN: SK72 0200 0000 0000 4294 9572, BIC: SUBASKBX, VS 24713.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 3 vyhotoveniach na Okresný súd Prešov, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak odporca dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, navrhovateľ môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.